

MÓR VÁROS KÖRNYEZETI ÁLLAPOTÁNAK 2023. ÉVI ÉRTÉKELÉSE

A környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény 46.§ (1) bekezdés e) pontja értelmében a települési önkormányzat illetékességi területén a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot.

A környezet állapotáról szóló tájékoztató a hatóságok, intézmények adatain alapul, továbbá tartalmazza Mór Városi Önkormányzat Városfejlesztési és -üzemeltetési Irodája, a Depónia Kft és a FEJÉRVÍZ ZRT. munkája során szerzett tapasztalatokat és a környezetvédelmi tárgyú közigazgatási eljárások adatainak feldolgozását is.

1. Vízellátás, szennyvízkezelés

1.1 Ivóvízellátás

2023.	m ³ /év	m ³ /nap
Bodajk (Kajmáti) I.sz. kút	377 593 m ³	1 034 m ³ /nap
Bodajk (Kajmáti) II.sz. kút	1 035 622 m ³	2 837 m ³ /nap
Bodajk III.sz. kút	140 197 m ³	384 m ³ /nap

Szolgáltatott vízmennyiség Móron 2023. évben: 867 968 m³

1.2 Szennyvízelvezetés, szennyvíztisztítás

Éves szennyvízelvezetés adata 2023. évben: 691 062 m³

Mór központi belterületen a csatornahálózat teljes mértékben kiépített, a közüzemi szennyvízcsatorna-hálózatba bekapcsolt lakások aránya a városban 100%. A városhoz tartozó településrészek, (Árkipuszta, Tímárpuszta, Felsődobos) nem rendelkeznek csatornahálózattal.

A móri szennyvíztisztító telep tisztított szennyvíz befogadója a Káposzta ér.

Cél a jelenlegi technológiával elérhető legkisebb szennyvízterhelés kibocsátása a felszíni vizekbe.

Minden kibocsátási paraméter tekintetében jelentősen az előírt határérték alatt működik a szennyvíztisztító telep, folyamatosan monitoring méréseket végez a FEJÉRVÍZ ZRT.

A szennyvíztisztító telepre befolyó szennyvizek mennyiségi és minőségi jellemzői
2023. január 1. – 2023. december 31.

Mintavétel helye: Mór, Bejövő szennyvíz
Dátum: 2023.01.01. - 2023.12.31.

	Minimum	Maximum	Darab	Átlag
Kémia				
pH (-)	7	8,4	24	7,792
30-es ülep (ml/l)	5	40	24	22,333
NH4-N (mg/l)	42	124	24	83,875
Össz, N (mg/l)	115	118	2	116,500
Ö, szervetl, N (mg/l)	43	124	24	84,333
Összes P (mg/l)	4,8	24	24	12,942
Száraza, (mg/l)	1300	2590	4	1677,500
Oldotta, (mg/l)	1060	1320	4	1142,500
Lebegőa, (mg/l)	240	1270	4	535
Izz, veszt, (mg/l)	570	1840	4	955
Izz, vesz, (%)	43,9	71	4	53,725
Biológia				
BOI 5 (mg/l)	320	800	52	496,346
Bakteriológia				
Technológiai				
Egyéb				
SZ O E (mg/l)	25	97	4	63,250
KOI (kromátos) (mg/l)	700	3500	24	1256,250
Össz, Nitrogén (mg/l)	65	195	22	122,773

Mór szennyvíztisztító telep elszállított víztelenített iszap minőség

Mintavétel helye: Mór, Préselt iszap
Dátum: 2023.01.01. - 2023.12.31.

Kémia	Minimum	Maximum	Darab	Átlag
Száranyag, (g/kg)	146	207	4	167,750
Izz,veszt, (g/kg)	116	142	2	129
Izzít,v, (%)	79,5	85,5	2	82,500
Ö,Nitrogén (g/kg)	12,3	12,3	1	12,300
Cu (mg/kg sza,)	237	446	3	327,333
Ni (mg/kg sza,)	27	43	2	35
Cd (mg/kg sza,)	2,6	2,7	2	2,650
Zn (mg/kg sza,)	719	872	3	813,667
Pb (mg/kg sza,)	33	44	2	38,500
Fe (mg/kg sza,)	2326	2326	1	2326
Cr (mg/kg sza,)	19	57	2	38
Higany (mg/kg)	0	0,13	4	0,058
Molibdén (mg/kg sza,)	4,36	8	4	5,790
Arzén (mg/kg sza,)	0	8,87	3	2,957
Kobalt (mg/kg sza,)	1,11	2,6	4	1,678
Króm (mg/kg sza,)	21	28,6	2	24,800
Ólom (mg/kg sza,)	29	30,1	2	29,550
Cink (mg/kg sza,)	662	662	1	662
Kadmium (mg/kg sza,)	0	0	2	0
Nikkel (mg/kg sza,)	13	14,7	2	13,850
Réz (mg/kg sza,)	165	165	1	165
Szelén (mg/kg sza,)	0	3,5	3	2,267

Forrás: Fejérvíz Zrt.

2. Hulladékgazdálkodás

2.1 Hulladékgyűjtés

2023. július 1-jét követően az eddigi megosztott önkormányzati és állami hulladékgazdálkodási közfeladatok helyett az előbbi megszűnésével egy centralizált hulladékgazdálkodási rendszer jött létre, melyben az állam hulladékgazdálkodási közfeladata a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztevékenységre és a hulladékgazdálkodási intézményi résztevékenységre terjed ki. Az állami hulladékgazdálkodási közfeladat gyakorlásának jogát az állam kizárólag egységesen, egy eljárásban, egy és ugyanazon koncesszor részére koncessziós szerződéssel 2023. július 1-től 35 évre átengedte a MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. részére.

A közszolgáltatás keretében végzett begyűjtési, szállítási és átvételi szolgáltatásokat, illetve azok adminisztrációját a Területi Szolgáltatók végzik. Mór város esetében a

területi szolgáltató a Depónia Hulladékkezelő és Településtisztasági Kft. (8000 Székesfehérvár, Sörház tér 3.).

A közszolgáltatás útvonala a település belterületi állandó lakosú és bejelentett üdülőingatlanok utcái. A települési szilárd hulladékokat összegyűjti, elszállítja és ártalmatlanítja. A települési szilárd hulladék a Csala-pusztai lerakón kerül ártalmatlanításra.

Gyűjtött hulladékfajták:

• Egyéb települési hulladék	HAK/EWC 20 03 01
• Biológiailag lebomló hulladék	HAK/EWC 20 02 01
• Papír és karton	HAK/EWC 20 01 01
• Műanyag csomagolási hulladék	HAK/EWC 15 01 02
• Lomhulladék	HAK/EWC 20 03 07
• Üveg	HAK/EWC 20 01 02

A lakossági szemétszállítást 120 l-es gyűjtőedényhez rendszeresített tömörítő lapos gépjárművel végzik. A nagyvárosias lakóterületekről a közterületeken elhelyezett 1,1 m³-es konténerekkel történik a gyűjtés.

Lomtalanítás a területi szolgáltatóval előre egyeztetett napon, évi 2 alkalommal házhoz menő jelleggel történik március 1. - október 31. között. Az elszállítandó hulladék mennyisége legfeljebb 3 m³ lehet.

A lomtalanítás szervezésével teszik lehetővé, hogy az ingatlan tulajdonosai ellenőrizhető módon váljanak meg feleslegessé vált tárgyaiktól.

A lakóépületek használatba vételét követően az ingatlantulajdonosok közszolgáltatáshoz kapcsolódó igénybevételi és fizetési kötelezettsége a használatbavételi engedély jogerőre emelkedésétől fennáll, melyről a MOHU-t az illetékes hatóság tájékoztatja.

Az illegális hulladéklerakások felszámolását Mór Városi Önkormányzat folyamatosan végzi a MÓR-HOLDING Kft. és a közfoglalkoztatottak bevonásával. Saját forrásból 456 m³ illegálisan lerakott hulladékot szállítottunk el a város közigazgatási területéről.

A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésének helyi rendjéről szóló 5/2018. (III.29.) önkormányzati rendelet alapján, a város területén e kötelező helyi közszolgáltatás teljesítésére jogosult, illetőleg kötelezett közszolgáltató a Patakomp Kft. (8073 Csákberény, Kossuth L. u. 16.). A közszolgáltató a rendeletben meghatározott díjak alkalmazásával végzi tevékenységét.

2.2 Szelektív hulladékgyűjtés

A szelektív hulladékgyűjtés lakosság körében való terjedését jelzi, hogy a kihelyezett 5 db hulladékgyűjtő sziget tárolókapacitása bővült. Viszont folyamatos problémát jelent, hogy a hulladékgyűjtő szigetek mellett rendszeresen lomhulladék kerül elhelyezésre. A szigetekeken külön konténerben gyűjtjük a műanyag, az üveg, a papír, illetve a kartoncsomagolási hulladékokat.

A lakótelepi övezetben 60 db szelektív hulladékgyűjtő edény kihelyezése történt meg. A kihelyezések helyszíne a meglévő kommunális gyűjtők közvetlen környezete. Az 1100 literes edényzetek a Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás által kerültek beszerzésre a csomagolási hulladékok gyűjtésének biztosítása érdekében. Az edények egységesen kék színűek, azokba papír, műanyag és fém csomagolási hulladék is belekerülhet.

A családi házas övezetben a műanyag és papír hulladékot együtt gyűjti be a közszolgáltató, mely a lerakón kerül utóválogatásra. Ebben a gyűjtési rendszerben több a hasznosítható hulladék, mint a gyűjtőszigeteken, kevesebb tovább nem hasznosítható hulladékot tartalmaz, mivel ebben az esetben a lakosság a szelektíven gyűjtött hulladékát egyénileg helyezi ki a szállítási napon.

2023. július 1. napján kezdte meg a működését a Móri Hulladékudvar (8060 Mór, Vénhegyi u. 1., Zrínyi utca felőli megközelítéssel).

A hulladékudvarban befogadható hulladékok:

ásványolaj alapú, klórvegyületet nem tartalmazó motor-, hajtómű- és kenőolaj	50 kg/nap
veszélyes anyagokat maradékként tartalmazó, vagy azokkal szennyezett csomagolási hulladék	10 kg/nap, 50 kg/év
veszélyes, szilárd porózus mátrixot (pl. azbesztet) tartalmazó fémből készült csomagolási hulladék, ideértve a kiürült hajtógázos palackokat	5 kg/nap, 10 kg/év
ólomakkumulátorok	nincs mennyiségi korlátozás
oldószerek	10 kg/nap, 20 kg/év
veszélyes anyagokat tartalmazó festékek, tinták, ragasztók, gyanták	10 kg/nap, 20 kg/év
elemek és akkumulátorok	nincs mennyiségi korlátozás
veszélyes anyagokat tartalmazó, kiselejtezett elektromos és elektronikus berendezések	nincs mennyiségi korlátozás
papír és karton csomagolási hulladék	nincs mennyiségi korlátozás
egyéb, kevert csomagolási hulladék	nincs mennyiségi korlátozás
üveg csomagolási hulladék	nincs mennyiségi korlátozás
hulladékká vált gumiabroncsok	4 db/nap, 16 db/év
papír és karton	nincs mennyiségi korlátozás
étolaj	nincs mennyiségi korlátozás
festékek, tinták, ragasztók és gyanták (ami nem veszélyes hulladéknak minősül)	10 kg/nap, 20 kg/év
kiselejtezett elektromos és elektronikus berendezések (ami nem veszélyes hulladéknak minősül)	nincs mennyiségi korlátozás
fa	nincs mennyiségi korlátozás
műanyagok	nincs mennyiségi korlátozás
fémek	nincs mennyiségi korlátozás

Területi korlát nincs, beszállításra az a személyi okmányokkal azonosított magánszemély jogosult, akinek szerződő partnere a Depónia Kft. és nincs tartozása.

2.3 Zöldhulladék és biológiailag lebomló hulladék

Családi házas övezetben bevezetésre került, hogy évente nyolc zsák zöldhulladékot a közszolgáltató elszállít.

2.4 Veszélyes hulladékok

A veszélyes hulladékok keletkezésének, nyilvántartásának, gyűjtésének, kezelésének ellenőrzése, az ezzel kapcsolatos hatósági feladatok ellátása az illetékes Fejér Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály hatáskörébe tartozik.

A közszolgáltató a lakosság részére a hulladékudvarban biztosít elektronikai hulladékgyűjtést a Vénhegyi u. 1. sz. telephelyen.

2.5 Állati melléktermékek begyűjtése, ártalmatlanítása

A lezárt települési döngkút 2015. április hónapban elbontásra került. Az engedéllyel rendelkező I. kategóriába sorolt állati eredetű melléktermék gyűjtő a móri szennyvíztelep mellett került kialakításra, az Önkormányzat a Fejérvíz ZRT-vel üzemelteti. 500 l-es konténer került kihelyezésre, a begyűjtött hulladékot az ATEV ZRT. szállítja el és ártalmatlanítja. A lakosság minden nap 8.00-18.00 óráig, 150 kg-os súlyhatárig helyezhet el állati tetemet.

3. Levegőtisztaság – védelem

A levegő minőségét hetente a Fejér Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztálya vizsgálja. A Polgármesteri Hivatal (8060 Mór, Szent István tér 6.) területén és a Kórház utcában egy-egy darab manuális mérőpont működik, ahol NO₂ mérése történik.

A Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt a mérési adatokat a <https://legszenyezettseg.met.hu/levegominoseg/meresi-adatok/manualis-merohalozat> honlapon tartja nyilván.

Mór légszennyezettségi indexe, Nitrogén-dioxid (µg/m³) koncentráció: JÓ.
A levegő szennyezettsége az egészségügyi határérték alatt van.

3.1 Lakossági légszennyezés

A lakossági légszennyezés a korszerű fűtőberendezéseknek köszönhetően nem jelentős.

Mór Városi Önkormányzat Képviselő-testületének az avar és kerti hulladék égetéséről szóló 34/2022. (XI.4.) önkormányzati rendelete alapján avar és kerti hulladék égetése a rendelet 4. §-ában foglalt korlátozások figyelembevételével a március 15. napjától április 15. napjáig, és november 8. napjától december 4. napjáig terjedő időszakokban keddi és csütörtöki napokon 08:00-10:00 óráig, továbbá 16:00-18:00 óráig, valamint szombati napokon 08:00-12:00 óráig megengedett.

Az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról szóló 54/2014. (XII. 5.) BM rendelet 225. § (1) bekezdése alapján a fenti időszakok kivételével lábon álló növényzet, tarló, növénytermesztéssel összefüggésben és a belterületi, valamint a külterületen lévő zártkerti ingatlanok használata során keletkezett hulladék szabadtéri égetése tilos.

3.2 Ipari légszennyezés

A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII.23.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó bejelentés köteles légszennyező pontforrásokat a Fejér Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály tartja nyilván. A város területén számos bejelentésre nem kötelezett pontforrás is üzemel.

4. Felszíni vizek védelme

A Móri árok elnevezésű kistájon elhelyezkedő Mór városát több jelentősebb vízfolyás és állóvíz érinti.

Ezek a Káposzta-ér, Kút-ér, Velegi víz, a Szőke-hegy alatt futó Által-ér, a Sövénykút patak, Móri – Bodajki víz, Móri horgásztavak, Látóhegyi tavak. A felszíni vízfolyások kezelője a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, az önkormányzati tulajdonban lévő Látóhegyi tavak kezelője a Móri Petőfi Horgász Egyesület, míg a Móri horgásztavak magántulajdonban és kezelésben vannak. A móri szennyvíztisztító telepről kikerülő tisztított szennyvíz minden kibocsátási paramétere jelentősen az előírt határértékek alatti, a befogadó a Káposzta ér. A felszíni vizek védelme a tulajdonos, kezelő, használó és kibocsátó közös felelőssége.

5. Felszín alatti vizek állapota

Sérülékeny vízbázis védőterület a közigazgatási határon belül nem található. Mór a 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet melléklete alapján felszín alatti víz szempontjából érzékeny, valamint a kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő település.

A város felszín alatti földtani közegeinek érzékenysége, valamint a terület kiemelt borászati jelentősége miatt a felszín alatti vízkészlet védelme mind mennyiségi, mind minőségi szempontból a város egyik kiemelkedő környezetvédelmi feladata. A szennyvízcsatorna hálózat a város területén kiépítésre került.

6. Zaj- és rezgésvédelem

A zajvédelmi hatáskört a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet határozza meg. A szabályozás a rendelet 1. mellékletében meghatározott tevékenységekkel (pl.: építés, gépjárműjavítás, kereskedelem, vendéglátás, szabadidős tevékenység) kapcsolatos zajvédelmi ügyekben a település önkormányzat jegyzőjét ruházza fel hatáskörrel. A helyi építési szabályzatban a zajos és más környezetre zavaró hatást gyakorló tevékenységek egyre szélesebb körben tiltásra kerülnek a lakó és vegyes építési övezetekben, ezért az ilyen jellegű ügyek száma folyamatosan csökken.

7. Élővilág védelme

7.1 Helyi és országos jelentőségű védett természeti területek

A település területén Mór Városi Önkormányzat Képviselő-testülete 2015. decemberében helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánította a Móri-víz

Völgy Természetvédelmi Területet és a Vajal-forrás és Környéke Természetvédelmi Területet.

A védett területek természetvédelmi kezelését a Képviselő-testület által felkért Móri-Árok Természeti Öröksége Alapítvány végzi.

Városunk része a Vértes Tájvédelmi Körzetnek, mint országos jelentőségű védett természeti területnek, a Vértesi Naturpark területének, illetve az alábbi Natura 2000 területeknek:

13. Móri-árok (HUDI20033) Natura 2000 - Különleges Madárvédelmi Területek
Natura 2000 - Különleges Természetmegőrzési Területek

A területek helyrajzi számos listáját az „európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről” szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet tartalmazza.

7.2 Zöldfelület gondozás

A város közigazgatási határain belül 713 750 m² zöldterület gondozását végezteti a Városfejlesztési és -üzemeltetési Iroda. A parkfenntartási munkákat az Önkormányzat saját cégével, a MÓR-HOLDING Kft-vel végezteti 2016. június 1-től. A szerződés keretében 693 917 m² gyep, 650 m² egygyári virág, 2 000 m² rózsa, 10 500 m² cserje, 3 530 m² nem szilárd burkolat, valamint 3 153 m² játszótér fenntartását végzik.

A közterületeken és az intézmények területén lévő játszótéri eszközök megfelelnek a szabvány előírásainak, éves ellenőrzésüket a Magyar Szabványügyi Testület látja el.

A város szélén a külterületi utak mentén évente kétszer végeztünk fűnyírást: Borút, Kecse-hegy, Vén-hegy, Páskomi dűlő, borhordó út (szeméttelep mögötti út), Csókakői út, Győri út, Fehérkereszt útja.

Az előző évekhez hasonlóan nagy gondot fordítottunk a parlagfű és más allergén gyomok visszaszorítására. Az Önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanok gyomtalanítását a Városfejlesztési és -üzemeltetési Iroda végeztette.

Az elhanyagolt ingatlanok tulajdonosait határozatban szólítottuk fel gyommentesítési kötelezettségükre. Az ingatlanok tulajdonosai a felszólítást követően elvégezték a gyomtalanítást. Egy esetben rendeltünk el kényszer kaszálást.

7.3 Környezeti nevelés

Óvodáink csatlakoztak az MME által meghirdetett Madárbarát Óvoda programhoz.

7.4 Civil és külső szervezetekkel folytatott együttműködés

I. A TOP-7.1.1-16-H-ESZA-2020-01703 „Informális oktatással egybekötött aktív szabadidős tevékenységek, rendezvények, témnapok megrendezése Mórton” projekt keretében került megrendezésre a madárbarát nap. A rendezvényen környezetvédelemmel és környezettudatossággal kapcsolatos előadások és

feladatok, a Móri árok természeti kincseivel kapcsolatos feladatok, a Vértes élővilágát bemutató előadások és feladatok kerültek megtartásra.

II. A TOP-7.1.1-16-H-ESZA-2020-01703 „Informális oktatással egybekötött aktív szabadidős tevékenységek, rendezvények, témanapok megrendezése Móron” projekt keretében került megrendezésre az erdők hete elnevezésű rendezvény a Lamberg kastély parkjában. A 8 állomásból álló vetélkedőn közösen fedezhették fel a programban részt vevők a tavaszi erdők szépségeit és kincseit. Érintett témák: nagyvadak, lábnyomok kvíz, madárvilág, fák, cserjék (fakéreg, termések, levelek kvíz), védett növények, erdei gyógynövények, gombák, rovarok, bogarak, kételtűek, hullók.

III. A TOP-7.1.1-16-H-ESZA-2020-01704 „Városi aktív természet: teljesítménytúrák és aktív szabadidős témanapok megrendezése, valamint közösségi események megrendezéséhez szükséges háttér-infrastruktúra fejlesztése Móron” projekt keretében került megrendezésre a vízi világ tanösvény a Látó-hegyi tavak körül: a víz világnapján ismeretterjesztő elnevezésű rendezvény, mely során az Ezerjó Tanösvény állomásait érintve a résztvevők megismerkedhettek a település természetvédelmi értékeivel.

A programok a Móri Borvidék TDM Egyesület, a Családsegítő Alapítvány, az Erdőmentők Alapítvány, a Móri-árok Természeti Öröksége Alapítvány, valamint Szarvas Éva és Bódy Gábor közreműködésével valósultak meg.

Mór, 2024. február 22.

